

Cynllun Plant a Phobl Ifanc.

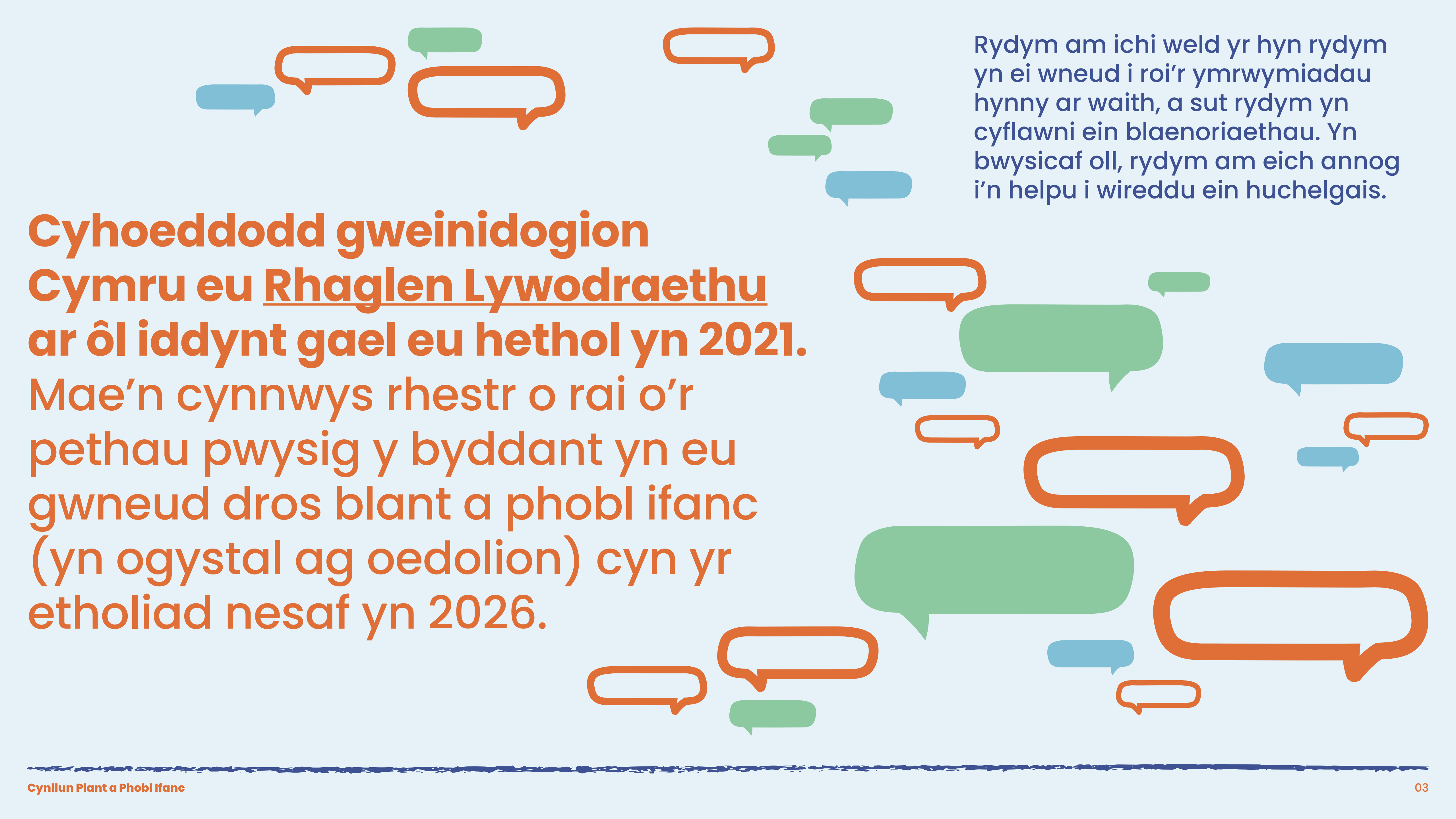


Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mae Llywodraeth Cymru yn ymrwymedig i egwyddorion Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP) ac i roi sylw iddo ym mhob penderfyniad a wnawn. Credwn y dylai pob un o'n plant a'n pobl ifanc arfer yr hawliau hyn.

**Rydym am i Gymru fod
yn lle gwych i dyfu i fyny,
byw a gweithio ynddo,
nawr ac yn y dyfodol.**





**Cyhoeddodd gweinidogion
Cymru eu Rhaglen Lywodraethu
ar ôl iddynt gael eu hethol yn 2021.
Mae'n cynnwys rhestr o rai o'r
pethau pwysig y byddant yn eu
gwneud dros blant a phobl ifanc
(yn ogystal ag oedolion) cyn yr
etholiad nesaf yn 2026.**

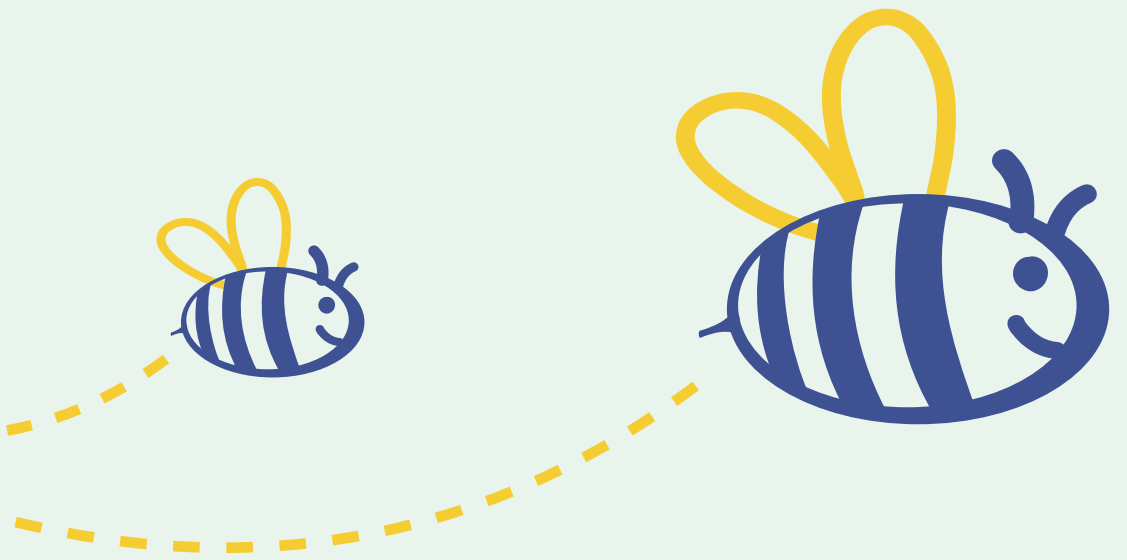
Rydym am ichi weld yr hyn rydym
yn ei wneud i roi'r ymrwymïadau
hynny ar waith, a sut rydym yn
cyflawni ein blaenoriaethau. Yn
bwysicaf oll, rydym am eich annog
i'n helpu i wireddu ein huchelgais.

Yr hyn rydym wedi'i wneud, a'r hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud.

Mae'r tudalennau nesaf yn dweud wrthyhych am rywfaint o'r gwaith rydym wedi gwneud o'r blaen a'r hyn rydym yn bwriadu ei wneud dros y 12 mis nesaf.

Nid yw hon yn rhestr o bopeth rydym wedi ei wneud neu y byddwn yn ei wneud i gefnogi plant a phobl ifanc. Byddwn yn mynd ar drywydd gwaith arall. Byddwn yn diweddarau'r rhestr hon bob blwyddyn, fel y gallwch weld yr hyn rydym wedi ei gyflawni a'r hyn y byddwn yn canolbwyntio arno nesaf. Bob blwyddyn, byddwn yn siarad â phlant a phobl ifanc cyn diweddarau'r cynllun hwn.





Y dechrau gorau mewn bywyd.



Yr hyn rydym wedi ei wneud:

Darparu cymorth ymwelwyr iechyd i bob teulu â phlentyn dan saith oed.

Darparu gofal plant i blant bach tri i bedwar oed sydd â rhieni sy'n gweithio.

Rhoi cymorth a chyngor i rieni.

Yr hyn rydym yn bwriadu ei wneud yn 2022–2023:

Cymryd camau i greu un system addysg a gofal plant yn y blynyddoedd cynnar.

Talu am ofal plant i fwy o blant.

Annog teuluoedd i siarad Cymraeg â'u plant.

Cynyddu darpariaeth gofal plant a grwpiau rhiant a phlentyn cyfrwng Cymraeg sydd ar gael.

Cynnig mynediad am ddim i Eisteddfod yr Urdd 2022.

Helpu mwy o blant gyda'u lleferydd drwy Siarad Gyda Fi.

Rhoi Bwndeli Babi am ddim i fwy o deuluoedd.

Darparu cymorth eiriolaeth i rieni y mae eu plant yn wynebu risg o fynd i ofal.

Ysgol a Choleg.



Yr hyn rydym wedi ei wneud:

Gwneud
dosbarthiadau
babanod yn llai.

Helpu teuluoedd
incwm isel i brynu
gwisg ysgol ac offer
chwaraeon.

Darparu eitemau
am ddim ar gyfer y
mislif mewn ysgolion
a cholegau.

Yr hyn rydym yn bwriadu ei wneud yn 2022–2023:

Rhoi'r Cwricwlwm newydd i Gymru ar waith ym mis Medi 2022.

Dechrau ystyried diwygio'r diwrnod ysgol a'r flwyddyn ysgol.

Cefnogi'r defnydd o'r Gymraeg yn yr ysgol a'r coleg, yn ogystal â gartref ac yn y gymuned.

Sicrhau bod addysg cyfrwng Cymraeg yn fwy hygyrch a theg i bob plentyn a pherson ifanc.

Talu am brydau ysgol am ddim i fwy o ddisgyblion.

Parhau i chwalu'r rhwystrau i blant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol neu namau.

Cefnogi pob plentyn a pherson ifanc i aros mewn addysg am gyfnod hwy, i gael canlyniadau gwell ac i ennill cymhwyster.

Rhoi gwell cymorth i bobl ifanc sy'n gadael yr ysgol i gael swydd, hyfforddiant neu addysg barhaus.

Meithrin sgiliau a chael swydd.



Yr hyn rydym wedi ei wneud:

Creu 100,000 o
brentisiaethau o
ansawdd uchel.

Rhoi gwell
cyngor ar yrfaeodd.

Cefnogi pobl
ddi-waith sydd
ag anghenion
cymhleth.

Yr hyn rydym yn bwriadu ei wneud yn 2022–2023:

Cynnig gwaith, addysg, hyfforddiant neu (hunan) gyflogaeth i bawb dan 25 oed trwy
Gwarant i Bobl Ifanc.

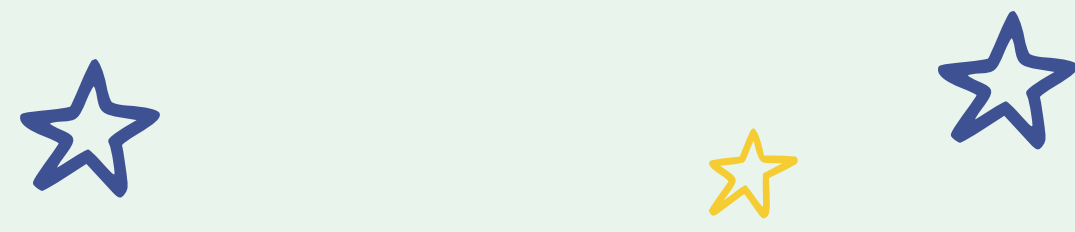
Helpu pobl ifanc 16 i 18 oed i feithrin sgiliau ar gyfer gwaith.

Gweithio tuag at greu 125,000 yn rhagor o brentisiaethau.

Rhoi gwell cyfleoedd i bobl ifanc gael gwasanaethau paru swyddi.

Annog dysgu a defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.

Helpu pobl ifanc drwy'r Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid.



Iechyd corfforol, iechyd meddwl a lles emosiynol.



Yr hyn rydym wedi ei wneud:

Newid y gyfraith i
roi diwedd ar gosbi
plant yn gorfforol.

Ariannu Haf o Hwyl
a Gaeaf Llawn Lles.

Cyhoeddi'r Pecyn
Cymorth Iechyd
Meddwl Pobl Ifanc.

Yr hyn rydym yn bwriadu ei wneud yn 2022–2023:

Gweithio gydag ysgolion a phartneriaid eraill i frechu plant.

Helpu plant a theuluoedd i fyw bywydau iachach a mwy egnïol.

Gwella gwaith ieuenctid fel y gall mwy o bobl ifanc gael lle diogel i wneud ffrindiau,
dysgu a thrafod eu problemau.

Parhau gyda'n gwaith ar y dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl a lles emosiynol.

Darparu model NYTH/NEST ar draws holl rhanbarthau Cymru er mwyn gwella help
a chymorth cynharach ar gyfer iechyd meddwl ac emosiynol pobl ifanc.

Gwella cymorth lles mewn colegau a phrifysgolion.

Darparu cymorth iechyd meddwl arbenigol "mewngymorth" i ysgolion.

Mesur i ba raddau y gall cyfleusterau noddfa cymunedol helpu i gefnogi pobl ifanc mewn
argyfwng.

Cymdeithas deg, cenedl garedig.



Yr hyn rydym wedi ei wneud:

Rhoi'r hawl i bobl ifanc 16 a 17 oed bleidleisio yng Nghymru.

Gwella cymorth i blant ar eu pen eu hunain sy'n ceisio lloches.

Gwneud mwy i adnabod pobl ifanc sy'n wynebu risg o brofi digartrefedd a'u helpu.

Yr hyn rydym yn bwriadu ei wneud yn 2022–2023:

Adeiladu cartrefi preswyl i blant ag anghenion cymhleth yng Nghymru, fel y gallant aros yn lleol.

Parhau i weithio ac ymgysylltu â darparwyr preifat gofal preswyl a gofal maeth i blant ynghylch y newid i system gofal ddi-elw yng Nghymru.

Parhau i brofi dulliau newydd o ymdrin â thai i bobl ifanc agored i niwed drwy'r Gronfa Arloesi ar gyfer Pobl Ifanc Ddigartref.

Gwella bywydau'r rheini â nodweddion gwarchodedig drwy gyfres o gynlluniau gweithredu sy'n ystyried hil, nam, rhywedd a LHDTC+.

Datblygu cynlluniau i helpu i ddiogelu merched ifanc rhag cam-drin domestig, aflonyddu a thrais rhywiol.

Parhau i gyflawni'r Glasbrint ar gyfer Cyfiawnder Ieuenctid yng Nghymru gan sicrhau dull ailsefydlu sy'n canolbwyntio ar y teulu cyn rhyddhau unigolyn.



Yr argyfwng hinsawdd a natur.



Yr hyn rydym wedi ei wneud:

Gwrthwynebu echdynnu tanwydd ffosil yng Nghymru.

Lleihau cost trafnidiaeth gyhoeddus i bobl ifanc 16–21 oed.

Helpu teuluoedd incwm isel i brynu tanwydd yn ystod y gaeaf.

Yr hyn rydym yn bwriadu ei wneud yn 2022–2023:

Gwahardd plastig untro.

Cyflawni ein cynllun Rhwydweithiau Natur.

Parhau â'n rhaglenni addysg amgylcheddol, Maint Cymru ac Eco-ysgolion er mwyn rhoi'r cyfle i blant a phobl ifanc ddylanwadu ar yr hyn sy'n digwydd nesaf.

Cyhoeddi dogfen am gymryd camau ar y cyd i fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd.

Dechrau creu Coedwig Genedlaethol i Gymru.

Gweithio gydag ysgolion i hyrwyddo teithio llesol a diogelwch ar y ffyrdd.

Gostwng y terfyn cyflymder diofyn mewn ardaloedd preswyl i 20 mya.



Ein blaenoriaethau.

Mae Llywodraeth Cymru yn gwneud llawer o waith i gefnogi plant a phobl ifanc, er mwyn gwireddu ein huchelgais a chyflawni ein hymrwymiadau yn y Rhaglen Lywodraethu.

Gan weithio gyda'n gilydd, ein nod yw bod plant a phobl ifanc o bob cefndir:

yn cael y dechrau gorau mewn bywyd, gan gynnwys gwasanaethau blynyddoedd cynnar da a chymorth i rieni a gofalwyr. Dylent gael eu cefnogi gartref, mewn gofal plant ac yn yr ysgol, ac wrth iddynt symud rhyngddynt.



yn cael eu cefnogi i gael cyfle teg mewn bywyd.



yn cael eu trin yn deg. Dylent gael eu cefnogi i oresgyn rhwystrau a gwireddu eu potensial.



yn byw mewn cartref da a diogel.



yn cael eu cefnogi ar eu taith drwy addysg, hyfforddiant a (hunan) gyflogaeth, ac wrth iddynt symud rhyngddynt.



yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt i aros gyda'i gilydd neu ailymuno â'u teulu, lle y bo'n bosibl.



yn cael eu cefnogi i deimlo'n gryf yn feddyliol ac yn emosiynol.

Gall rhywfaint o'r gwaith hwn gael ei wneud gan un gweinidog. Mae gwaith arall yn fwy cymhleth, ac mae angen dau weinidog neu fwy i gydweithio. Mae rhywfaint o'r gwaith mor gymhleth fel bod angen i'r holl weinidogion gydweithio, fel un Llywodraeth Cymru, ac mewn partneriaeth â sefydliadau eraill fel awdurdodau lleol, y GIG a'r sector gwirfoddol.

Sut y byddwch yn gwybod ein bod yn gwneud cynnydd.

Mae gweinidogion Cymru wedi gosod naw carreg filltir y maent am i Gymru eu cyflawni erbyn 2050. Bob blwyddyn, byddwn yn mesur ac yn adrodd ar sut mae'r camau gweithredu yn y cynllun hwn yn ein helpu i'w cyrraedd.

Bydd o leiaf 99% o blant yn dangos dau ymddygiad iach neu fwy.

Bydd 75% o'r oedolion o oedran gweithio yn meddu ar gymhwyster lefel 3 neu uwch.

Bydd canran yr oedolion o oedran gweithio heb unrhyw gymwysterau yn 5% neu'n is.

Dim ond ei chyfran deg o adnoddau'r byd y bydd Cymru yn ei defnyddio.

Bydd y bwlb rhwng cyflogau mewn perthynas â rhywedd, anabledd ac ethnigrwydd wedi'i gau.

Bydd y bwlb rhwng y gyfradd gyflogaeth yng Nghymru a'r gyfradd gyflogaeth yn y DU wedi'i gau, a bydd ffocws ar waith teg a chynyddu presenoldeb grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol yn y farchnad lafur.

Bydd o leiaf 90% o bobl ifanc 16-24 oed mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant.

Bydd miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru.

Bydd Cymru yn lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr i sero net.

Sut y gallwch helpu.

Gwyddom fod plant a phobl ifanc yn helpu ei gilydd a'u cymunedau ledled Cymru. Drwy weithio gyda'n gilydd, gallwn wneud mwy. Mae llawer o bethau y gall Llywodraeth Cymru a gweinidogion eu gwneud i gefnogi plant a phobl ifanc.



Mae llawer o bobl eraill yn gweithio gyda phlant a phobl ifanc ac yn eu helpu a'u cefnogi bob dydd, fel rhieni, gofalwyr, ffrindiau, athrawon, gweithwyr ieuenctid, hyfforddwyr chwaraeon, meddygon, nyrsys, ymwelwyr iechyd... gormod o lawer i'w rhestru yma!

Hoffem ofyn i bawb wneud y canlynol:

Ymuno â ni yn ein huchelgais i wneud Cymru yn lle gwych i dyfu i fyny, byw a gweithio ynddo.

Penderfynu sut y byddwch yn troi'r uchelgais honno yn gamau gweithredu.

Cydweithio i wella gwasanaethau lleol a chanlyniadau i blant, pobl ifanc a theuluoedd.

Sut y byddwn yn eich cynnwys.

Byddwn yn gwrando ar blant, pobl ifanc a theuluoedd wrth wneud penderfyniadau sy'n effeithio ar eu bywydau.

Byddwn yn siarad â phlant, pobl ifanc a theuluoedd er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud cynnydd tuag at wireddu ein huchelgais a chyflawni ein blaenoriaethau.

Byddwn yn ymateb i adborth gan blant a phobl ifanc.
Gallwch ddod o hyd i'n manylion cyswllt yma.

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg ac mewn braille.
©Hawlfraint y Goron 2022 WG44159 ISBN Digidol 978-1-80391-434-3

